

TIẾNG DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bà
HUYỀN - THỨC - KHÁNG

LA VOIX DU PEUPLE

ĐƯỜNG ĐĂNG-BÀ, SỐ 8

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Quán - 17
TRẦN ĐÌNH-PHIÊN

Giấy phép số 60
Giấy phép: TƯNG-DAM - Huế

THẾ GIỚI THỜI-DAM

VĂN-ĐỀ THỢ THUYỀN THẬT NGHIỆP Ở NƯỚC ANH

Hiện bây giờ, ở Anh, số thợ thuyền thất-nghiệp có đến trên dưới một triệu rưỡi người. Văn-đề thất-nghiệp là một vấn-đề rất trọng-đại và rất cấp-bức. Ta nên xét cho tường tận một tí, để xem thủ các nhà đương cục (tức là đảng Lao-Động), tự xưng mình là ủng-hộ quyền-lợi của thợ-thuyền) có dụng ý mà giải-quyết không, mà nếu dụng ý thì có thể giải-quyết được không?

Đảng Lao-Động lên chấp chính đã lâu, mà nay các giải-quyết cũng vẫn chưa định. Theo bộ-trưởng bộ Lao-Động Thất nghiệp J.-H. Thomas, thì tài-phiệt (1) có hợp-tác với công-nghiệp tư-bản, nhiều hậu mới nói việc giải-quyết được. Trong một bài diễn-văn ông đọc tại viện Thương-Mại Manchester, ông nói: « Sự hợp-tác của hai phái (tài-phiệt và công-nghiệp tư-bản) là điều kiện cốt yếu nhất. Các nhà tài-phiệt lớn đã nhận rằng nhiều ngành công-nghiệp cần phải tổ-chức lại cho tinh-xảo hơn, đừng hạ bất kinh-giá (prix de revient) xuống. Kinh-giá có hạ, mới đủ sức cạnh-tranh tại thị-trường thế-giới. Có đủ sức mà cạnh-tranh thì hóa-vật bán mới chạy, mà công nghiệp mới có thể khuếch-trương ra và số thợ-thuyền thất-nghiệp mới giảm đi được.

Hào-giới đối với bài diễn-văn này bình-luận rất rợn rợn, không những cho phương pháp giải-quyết của ông Thomas là ở trong vòng ảo-mộng, mà lại hết sức khiêu-biếm. (1) Kinh-biếm cũng phải! Ai đời, đảng Lao-Động thường nêu cao rằng mình rất chú trọng về vấn-đề thất-nghiệp, chủ-trương cách giải-quyết có hiệu-lực hơn lối « bán thân của bọn tư-bản », mà nay lại cầu cứu với tư-bản và tài-phiệt! Tại-đó của đảng Lao-Động có nhiều đầu chổng chúi nhau, xét cho kỹ thì chẳng qua là phần anh của những đầu kho-khăn trên kinh-tế nước Anh.

Ngày nay, sự-nghiệp giao-thông phát-đạt, hầu đường đất thế-giới lại, nên các nước trên thế-giới chỉ có một nền kinh-tế chung. Kinh-tế nước Anh là một bộ-phần của nền kinh-tế chung ấy. Số đông thợ-thuyền Anh bị chủ thất ra, là vì một phần hóa-vật Anh xuất cảng ra ngoài không tiêu-thụ được. Nhà tư-bản lấy lợi nhuận (2) làm cốt, sinh sản ra, hóa-vật bán có lợi thì họ mới làm. Nay ở thế-giới, có nhà tư-bản nước khác (nhưng là Mỹ) sinh sản lợi hơn, nhà tư-bản Anh cạnh-trah không lại, cố-nhiên không chịu bán mà đành phải đóng cửa xưởng chế-tạo lại. Vì thế nên một số thợ-thuyền phải chịu thất-nghiệp.

Xem thế thì biết rằng: một ngày kinh-tế Anh còn bị lợi-nhuận chi-phiệt, thì văn-đề thất-nghiệp giải-quyết được hay không là theo tình thế cạnh-tranh trên thị-trường thế-giới; mà thế-giới cạnh-tranh không phải theo ý-chí của một đảng-phái nào mà thay đổi, dù đảng Lao-Động có dụng ý can-thiệp đến nữa cũng là công bô dĩ.

Có kẻ nói: thợ thuyền thất-nghiệp là vì nhân-khẩu nước Anh quá đông, chứ không phải vì lòng tham lợi-nhuận của mấy nhà tư-bản. Thủ bởi: Nhân-khẩu Anh sao gọi là quá đông? Có phải là vì hóa-vật bán không chạy, công-nghiệp không khuếch-trương lên được, nên số nhân-công « cũ » (cũ đến) kém thua số nhân-công « cung » (có sản) không? Mà cái hại bề-trệ ấy

Bình như lửa
đây, không đẹp
thì sẽ tự đốt lấy
mình.
兵猶火也.不戢
將自焚.

DEPOT
INDOCHINE

GAN CHẾT MÀ KHÔNG QUÊN SỰ PHÁT-MINH

(Chuyện ông Bacon)

Bacon là ông Tờ Triết-học cận đại, lúc ông sáu mươi lăm tuổi mà công việc phát minh và chứng thực, cứ chăm chăm không thôi. Một ngày kia ở thành Luân-đôn về nhà, trong lúc đi đường, thoát nghĩ một cách thế nào mà giữ bộ đồ thực vật (đồ ăn) cho để được tươi tới lâu dài không bị hư thối; gặp lúc trời đang xuống tuyết, ông nhào thí nghiệm cái lý tưởng của mình, có thể thực hành cũng không. Ông mua một con gà, mổ sạch gan ruột mà dồn tuyết vào trong bụng nó, con gà ấy quả được tươi luôn. Nhân mùa tuyết dài quá, ông không về được, phải ở trọ tại nhà một người bạn, rồi nhiệm bệnh phát nhiệt; trong lúc bệnh nặng ông viết một cái thư cho người bạn thuật chuyện mình đã thí nghiệm được cách bảo tồn thực vật để có công hiệu v. v. Năm ấy rồi ông mất.

Người ta phát minh được cái gì thì lo truyền cho đời sau người minh cho bài thuốc hoặc nghề gì hay thì dành làm gia truyền, không trách nào cái hay gì cũng một ngày một đi đâu mất.

H. Ch.

MANDATS CỦA AI ??

Bản báo có tiếp được 1 cái mandat: số 290565 Baitshương ngày 3-3-30 mà không có tên người gửi, vậy ngài cho biết, cảm ơn.

Tieng-Dân

lạnh, thì các mạch máu ở ngoài phải thóp nhỏ lại, thành ra một phần máu ở ngoài sẽ bị đuổi vào trong, dồn lại ở các cơ quan bên trong như phổi, gan, thận, ruột, làm sưng các cơ quan ấy; sưng tức là đau. Hoặc nữa tại sự phát-động quá mạnh nên sự phát-động của dai-huyết phải chịu kém rồi sinh đau. Nói về thuốc xức, thuốc đọc xức ngoài đã bị máu bắt vào nhiều quá, đem qua thân để bài tiết ra ngoài, thân bị thuốc độc ấy, hóa sưng lên, làm công việc bài tiết không nổi, nên phát ra chứng thũng, là một chứng rất nguy hiểm.

Ông Nguyễn. — Ông nói ngâm nước lạnh có khi sinh ho, thế là có hại: sao ông ung dung cách ngâm nước?

Tôi. Ngâm nước lạnh có hại là tùy theo khí và tùy theo cách ngâm. Nếu ngâm cách ngâm đúng của khoa thuốc tây, mà cũng tại nơi sự lịch duyệt của ông thầy. Khi đang ngâm thì ngâm, tùy từng bệnh mà ngâm; lại phải ngâm cho vừa độ để huyết luân chuyển trong mạch một cách mạnh mẽ, giúp được sự hành động của các cơ quan trong thân thể, như thế mới hay. Vừa thì hay, quá thì dở, cần phải biết cái chỗ trung bình đó là chỗ tốt.

Người mình thấy lắm thì sợ, sợ cho đến nỗi thầy thuốc biết trước thì khi nói đến sự tắm, dầu rằng chỉ có phương « tắm » là thuốc sạch, mà cũng phải bó tay.

(Còn nữa)

BCC-UDU

BỆNH TRẺ CON

Hôm qua, nhân tôi có đi thăm bệnh cho đứa con ông Nguyễn, có cùng ông ấy, tôi đi ba câu chuyện. khi trở lại nhà, nghĩ những câu chuyện đó cũng có thể giúp ích cho bà con, nên xin chép ra sau đây để đọc-giá xem:

Ông Nguyễn. — Ông chữa bệnh con nít có cho khó khăn hơn chữa bệnh người lớn không?

Tôi. — Hiện bây giờ, ở nước ta, các ông thầy thuốc chuyên-môn về bệnh con nít, cho bệnh trẻ con khó chữa hơn bệnh người lớn nhiều. Bởi vậy, con nít chết có lẽ gấp hai, gấp ba số người lớn chết. Bệnh con nít khó chữa có ba lẽ:

1) Chỉ lấy thuốc người lớn mà chữa con nít thì không được, và lại con nít hay phạm thứ c. Bởi hai cơ lý cho nên con nít phải có thuốc riêng của con nít. Và chẳng chữa con nít thì thuốc chứng nào thì hay chứng này?

2) Về khoa thuốc, con nít, phòng bệnh hay hơn chữa bệnh; cách phòng bệnh ấy thuộc về khoa vệ-sinh con nít, mà khoa vệ-sinh con nít thì hiện nay bà con ta rất lơ-mờ, lại ít ai muốn chú ý đến;

3) Khi con nít mắc bệnh, cha mẹ hay chạy vạy hỏi các hạ gia bang xóm trước khi tìm thầy. Bởi vậy khi thầy đến thì bệnh đã nặng rồi. Về những chuyện cha mẹ làm, bây giờ này, chính tôi đã thấy nhiều. Tôi con nhớ có một bà mẹ người châu, thấy cháu bệnh mấy ngày không thuyên, liền đi chợ gặp một bà gia hàng xóm kể chuyện của cháu dưới. Bà này bày lấy nước củ nén (món là một giống cỏ cay đa vị mùi nồng như hành tỏi) băm nhỏ, hòa với một ít nước rồi cho uống, toát được mồ hôi thì tức là khỏi.

Bà gia kia về làm đúng như vậy, một giờ sau thũng nhỏ tìm cá minh, rồi chết.

Ông Nguyễn. — Ở xứ ta, con nít thường mắc bệnh gì nhiều đơn?

Tôi. — Như là bệnh phối, nhi là bệnh ruột, còn các bệnh thiên thời như tời, ra, bang, thì đứa nào cũng phải qua cái đời đó. Bệnh truyền nhiễm đau ở não, thì từ nửa xứ Trung-Kỳ trở ra Bắc đến mùa mưa cũng hay có.

Ông Nguyễn. — Về cách trị bệnh con nít, ông thiếu riêng cách gì hơn?

Tôi. — Ghét « ngâm nước » hơn. Ông Nguyễn. — Ngâm nước à? Ông không thấy bao nhiêu con nít chết đuối vì ngâm nước cả sao? Ông không biết cái nguy « lặn nước » hay sao?

Tôi. — Tôi có thấy con nít chết nhiều. Nhưng nói rằng vì « lặn nước », nghĩa là nước lạnh thấm vào trong người lạnh làm người cả các cơ quan rồi phải chết, thì không bao giờ tôi tin. Tôi đã từng quan sát nhiều lần về cách biến động của những bệnh mà người ta cho là bởi « lặn » sinh ra. Nếu lấy nước thật lạnh mà ngâm lâu con nít thì nó sinh ra chảy, đầu óc có. Hoặc lấy thuốc mạnh sức mà xức ghế lò cho mau lạnh thì nó sinh ra thũng, đầu óc cũng có. Các sự biến động ấy, theo y-học lấy, thời giải nghĩa như thế này: trong thân thể con người, máu đó chạy khắp từ trong ra ngoài, dần dần cũng đầy đủ; nếu ngâm cả thân thể vào trong nước

Y.KHOA THƯỜNG-THỨC

CÁM - TƯ'ÔNG Ở BẮC - KỲ VỪA RỜI

(Tiếp theo)

Cứ theo hiện trạng mà nói thì Chánh-phủ trừng trị cũng nghiêm, quan lại tra bắt cũng nhứt, đảng phiến động đã không tranh khởi loạn lộ tội mà các vùng bình hóa tan nát cũng nhiều. Kể những trận dưng binh trong xứ vài mươi năm nay thì trận vô-lực đàn áp ấy không phải là lần thường ma nghiêm nhiên như đời đại với một nước địch quốc như tàu bay ném bom xuống mấy làng và đốt phá nhà cửa v. v. Thế mà có tờ bao người Pháp nư con khuyển canh - phủ trừng trị cho nghiêm khắc hơn nữa! Theo ý bạn đồng nghiệp thì cho Chánh phủ trừng trị như thế con chưa đủ mà phải phạt tan mây miền lân cận về tội « chưa giết » và nghiêm trị đến quan lại về tội thông đồng dung thư nữa! Cái thâm trạng mấy làng bị tàn phá, như trên đã nói, thì trừng phạt đến thế là cũng, con nói đến quan lại bản xứ thì thật là một đũa oan không bầy tỏ được (本白之冤).

Thư hồi đưng vào địa vị quan lại làm thế nào mới gọi là trung-thành với Chánh phủ bây giờ?

Quan lại bản xứ đối với những kẻ mà Chánh-phủ đã gia cho hai tiếng tình nghi, chưa nói đến chuyện gì, bảo bắt thì bắt, bảo giam thì giam, bảo làm tội và đày đi nơi khác, thì tuân theo, không những tuân theo mà có kẻ lại làm thẳng tay thêm, hăm cái ý lập công nữa kia. Trung-thành đảo để như thế mà bạn đồng-nghiệp nữ gia cho cái tội dung-tung thông-dồng, nghi có oan không?

Người xưa có nói: Bình như lửa đây, không đẹp thì sẽ tự đốt lấy mình. 兵猶火也.不戢則自焚. Bình hỏa là một vật bất tương ghê gồm trong xã hội, bất kỳ từ nào thời đại nào, cũng đều chung sự giết đả là họa kiếp chung của loài người. Bởi thế nên những nhà đương lấy chức trách trị an, đợi khi có binh biến mà ra sức cứu chữa, không tốt bằng trước lúc sự biến chưa sinh mà phòng ngừa sắp đặt cho cái họa bình hòa không xảy ra: vì họa đã xảy ra thì dầu cứu chữa được mà cái hại tràn ra trong nhân dân không phải là ít; còn phòng trước được, thì cái họa ấy, tiêu diệt trong lúc vô hình.

Vậy xin dân một câu thí-du trong Hàn-thư để kết luận bài này:

Có người khách tới thăm một nhà nọ, thấy lò khói nhà bếp thông ngay lên dan cũ, trên dan đó lại chất củi nhiều, người khách bảo rằng: Phải xây lò bếp xiên ra ngã kia, và dời củi đi nơi khác, không thì sẽ có họa cháy nhà!

Người chủ căn cứ, không chịu làm theo lời người khách bảo, để nguyên củi và bếp như vậy. Không được ít lâu, quả nhiên lửa lò bếp cháy lên dan cũ rồi lan ra cả. Trong lúc hoảng hốt, láng xóm tới chữa, kể thì cháy rồi, người thì phòng tránh, may chữa được nữa, nhưng hư hại nhiều; khi ấy nhà chủ làm tiệc đãi người có công chữa lửa, bao nhiêu người có đầu cháy da phỏng trán thì đãi làm khách hàng như, cho là có công to. Nhưng quên hẳn người bày chuyện « xây bếp dời củi » kia.

Người ta có câu: « Đời cũ xây lò, ai nhờ lời cho; cháy da phỏng trán mới là công to. (舊時築灶誰人助, 燒焦臉頰誰人功)»

Câu chuyện như thế, nếu như nhà chủ nghe lời người khách kia mà xây lò dời củi, thì cái họa loạn không phát sinh ra, làm gì tùy lụy đến cơn cháy da phỏng trán kia?

Việc ở trên đời, phòng loạn trước lúc chưa xảy ra thì có lợi, song đương lúc họa loạn chưa đến thì những lời « xây lò dời củi » của người khách ngay thiết thực, có ai đem vào tai đâu! Vậy nhân mỗi cảm tưởng về sự biến động ở Bắc kỳ mà càng ngẫm ngợi cho câu thí dụ nói trên.

X. T. T.

Bán cò - phân

Theo quyết - nghị khoản thứ ba trong bi n-bản Đại-hội đồng thường niên, ngày 23 Février 1930, (bản gao đã gửi trình tòa Công - chứng Tourane ngày 25-2-30) tôi xin công bố để các ông có đông con cháu nửa cũ-phần, biết trước rằng: từ nay đến 30 Avril 1930, tức là tháng 2 tháng ta, mà các ông không gửi số bạc còn thiếu ấy về góp cho Công-Ty, thì quá hạn ấy, Công Ty sẽ bán những cổ phần của các ông cho người khác. Khi bán xong, Công-Ty chỉ trả lại cho các cổ - đông còn thiếu đó, nửa cũ - phần đã góp trước mà phải trừ tiền phí lôn. (mandat và tem v. v.)

Từ nay ngài nào muốn mua những cổ phần mà bán Công-Ty định bán trên đó, « giá mới cũ-phần là 2000 » thì xin viết thư cho bản Công-Ty biết. HUYỀN-THỨC-KHÁNG Công-Ty

ANNAM LICH SU
HAY NEN
HUT THUOCLÁ
VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỶ
HUE
Đặng nô

Bữa 10 Mars vừa rồi, ở trong thành, tại phường Tri-vu, phía sau Tân-miếu, một tiếng nổ dữ dội làm cho ai nấy cũng kinh hoàng.

Đặng nô phát tại nhà Chế-công-Thoan trước có đi lính mộ, nay về làm nghề kéo xe. Buổi chiều 10 Mars, vợ Thoan nhân đạo gốc cau để vô phân, có tìm thấy một vật rất nặng. Chạy ta ngỡ là vàng bạc nên xách vào nhà. Nhưng khi cào gỡ đất dính bốn phía rồi thì chỉ thấy một cục gang lo bóng trải tay mà hơi don độn đầu và ở một đầu có một tý đồng không đờ y đến, đem cho đưa nhỏ chơi.

Vợ chồng Thoan bị bắt để tra hỏi. Sáng lại có mấy mươi dân phường Tri-vu đeo tin cùng vườn Gaoaa, nhưng không tìm thấy vật gì khả-nghi.

AI LÀ BẠN ĐAU RANG
Sau khi tôi được cái vinh dự vào nội trường rang bản Lương Tôn Công, tôi có đi làm việc ở các nhà thương Bảo hộ trong Trung kỳ giúp các quan Bác sĩ và việc rang.

Trong đời công việc đóng giờ giàng, có được thư các cụ, các quan, các ban quan mồi, nhưng không sao viết được mà về hầu các ngài. Nay công việc đã hoãn hẳn, tôi có ghé lại Huế trong một tháng rời, trọ ở khách sạn Morin số phòng 30; vậy các ngài có bằng yên, cần hỏi gì, xin hoặc viết thư, hoặc qua bộ lại chơi khách sạn, hoặc đến thăm nhà Xiéc Việt Nam Tân-day Hiền, thì xin thưa tiếp. Kính cáo.

TA-DUY-HIỂN
Chevalier du Dragon d'Annam Kim Khanh VINH

Thái hồi và xét nhà
Thầy Phan - lệ - Chấn, thơ kỳ thì sai ngạch Bưu chánh Đông dương, lung sư tại Vinh, sáng hôm 27 - 2, đương làm việc, thời tiếp được điện tin tòa thành ở Hà (Tourane) bắt thái hồi mà chẳng nói vì lý gì!

Trong tờ nghị định phủ Tôaa-quyển giới cho thầy sau mấy hôm, cũng thấy nói mấy câu bất thái hồi, ngoài ra chẳng chỉ rõ nguyên do sao cả!

Thầy lấy làm lạ, hiện nay còn viết giấy hỏi.
Ngày 23, lúc gần hạ giờ sáng, ông chủ mật thám cùng người cai T. và lý-trưởng sở tại đến xét nhà ông Bach - hươg Viên, thơ kỳ số hóa-sa Vinh.

HONG-VÂN LẠI CẢO NGHỆ - AN
(CHUNG NGUYỄN PHU XÁ)

Không lịch gì mà còn phải phiến
Một hôm ký giả đi qua làng Phú-xá, ghé vào nhà người bạn chơi, có nghe được câu chuyện trứ lý trưởng như sau này:

Làng Phú-xá, làng Phú-long, phủ Hưng-nguyên, tên lý trưởng Ngô

Đào bị cách.
Năm ngoái, quan phủ phái thầy Đễ về tra lý trưởng, nhưng các quan trong làng vì y riêng sao đó, nên đốt tru đi. Mãi đến hôm 10 tháng giêng Annam năm nay, quan phủ thân hành về tru. Kết quả Nguyễn-như-Y hắng tru.

Nhưng vì có ông Hán muốn đem người trong họ mình ra làm, mà không được như ý, nếu muốn để cho về này lui thôi!

Lý trưởng trong thôn quê cũng chẳng thấy gì là dở cho dân, mà khi bầu cử cũng lăm chuyê lui thôi, lăm phiền dân, chán nh!

HÀ-TĨNH
Cậu bé đầ ra xa-linh

Một cậu bé con tên là Hán trong 10 tuổi, ở Trung-làng, huyện Can-lôc, vì có của cậu bị đời xuống tinh lâu ngày không thấy về, cậu ta vào bầu thăm, lại phải bị giam trong xa-linh hơn 3 tuần lễ. Sau khi đã có được về, các quan đưa cậu

SOCIETE ANONYME DES RESTAURANTS HAO-HUNG
AU CAPITAL DE 7.200.000
Restaurants voyageurs - Transports en autos - Garage et Atelier de reparations mecaniques Commerce des accessoires d'auto et pieces mecaniques

SIEGE SOCIAL & DIRECTION
Rue Marie-Pierre à TOURANE
AGENCES
TOURANE, HUÉ, NINH-BOA, CHUEN-KIEN, SHAYTRANG, VINH, SHAYTRANG, HUE

KÈU THÊM VỐN 52.500.000 CHIA RA LAM 1700 CỔ PHẦN MỖI CỔ PHẦN 30.000
Thưa quý-ông quý-bà,

Hôm nay là 10 giờ 30 phút ngày 11 tháng 11 năm 1929, nhờ thanh tỉnh của công-bào đem lòng thiện chí và tâm huyết nhiệt thành của các hiệp-hội nên cũng được một bước khá dài trên con đường thương-mại.

Nay đến - thì mùa khai-sinh trường to tát, như là lập trường máy, buôn bán đồ phụ tùng xe hơi và máy móc, linh kiện, việc chuyên chở bằng xe hơi và chính đôn các khách sếp cho đưng hoàn thiện hơn trước, nhưng tư-lâm của hiệp-hội còn đang kẹt-lót, chưa kinh dinh to tát được, nên bản-hội đã định kêu thêm vốn 52.500.000 chia ra làm 1.700 cổ phần, mỗi cổ phần 30.000, sự kêu thêm vốn đã được Đại-Bội Đông này 17 Novembre 1929 chuẩn y và đã công bố trong tờ CÔNG BÁO (Journal Officiel) số 99 ra ngày 11 Decembre 1929.

Vậy nay bản hội đã khởi sự thanh toán cổ phần, xin mỗi quý ông quý bà có lòng thiện chí đem số vốn sẵn sàng thương-nghiệp trước thì xin mua mua bán vào cổ phần hạn-hội kêu mời.

Ngài nào muốn hỏi chi tiết gì hay là muốn lấy giấy vào cổ phần Bulletin de souscription thì xin viết thư cho M. NGUYỄN-VAN-TUNG, Administrateur-délégué de Hào-Hung, Rue Marie-Pierre à Tourane thì bản hội xin trả lời ngay, ngài nào muốn đưng góp tiền bạc thì xin ghé tại nhà Đăng-Pháp Nguyễn-Hung, hay là ghé đến cho bản hội ở tên M. PHAM PHU THO, Administrateur Financier de Hào-Hung à Tourane nhân linh cũng được.

Nay kính cáo
Thưa & Công-bào & Administrateur, & Administrateur-délégué
NGUYỄN-VAN-TUNG

BANMETHUOT
Đánh chết người

Ngày 12 tháng hai tây, ông A... là chủ đồn điền có can một người Annam đã có tuổi, bị một người Annam khác đánh tàn nhẫn, hai người này đều làm trong số đồn điền của ông.

Ông A... vô ý đánh tên hung thủ, sau ông đưa tên ấy vô nhà thương, vừa tên ấy chết. Quan thầy thuốc ở Banmethuot khám nghiệm rõ ràng tên ấy bị đứt lá lách mà chết.

Ông A... rất lấy làm hối hận về việc can người mà xảy ra rồi như thế. Ông xin chịu thưởng tiền cho gia quyến tên ấy. Gia quyến nó không có đó, thì dĩ báo tin cho biết.

Tuy vậy mà việc ấy cũng đã đưa ra tòa án, hiện nay đang tra xét.
Tòa khám lai cáo

NHƯNG NHÀ ĐẠI-LÝ BÁN SÁCH TIENG-DAN

BẮC-KỶ
Cát Thành 40 Rue du Chanvre Hanoi
Việt Hưng, 62 Avenue Paul Doumer Haiphong
Nam Tân 84 Bd Bonnal Haiphong
Lồng cat Tường Hạ Long
thư đim Hongay

TRUNG-KỶ
Chu-dinh-Quản Thanh-Hóa
Tam Kỳ ThưQuán Vinh
Vân Hòa, Rue Gia Long Huế

Thuận Xương
Đắc Lập
Miệ Thị Huyền Đắc Ngự
Nam Hưng Tư Nghiệp Hội Xã Faisoo
Quảng Hòa Tế, Cửa tây, Quảng Ngãi
Hàn Lâm Commerçant Puan thiét?

BẮC-KỶ

Tin thêm về Đoàn-kiểm-Điêm
Hôm qua đã có đăng tin rằng: Hiện nay Đoàn-kiểm-Điêm vẫn bị giam ở số Mặt-nám để xét hỏi. Nay lại được tin rằng: Đoàn-kiểm-Điêm đã có khai 11 nhiều. Điem có khai rằng: Nguyễn-hải-Thần người huyện Nghi-lộc, tỉnh Nghệ-an, trốn sang Tàu đã mười mấy năm nay và hiện nay làm Đổng trưởng đưng Cách-mệnh Việt-Nam ở Trung-hoa, phải Điem về nước.

RẤT MỚI! RẤT TIỆN!

Tiền ăn tiền ngủ mới mở tại đưng Paul Bert gần cầu Gia-Hội, tiếp là Chơng Shing 昌興 Xương-thông), số đố án Tàu và Ann m rất tiện, tiếp đái rất vừa lòng khách mà giá lại rẻ, đồ lại ngon. Khách phương xa muốn đợ ngoài Kinh-đô phong-cảnh chờ đến bố qua thì uống / rất uống!

CHEONG-SHING
lại đưng Paul-Bert gần cầu GIA-HỘI HUẾ

MỢ CÁ TÔI...
Đêm hôm qua... đã hai ba giờ sáng... còn dành thức tôi dậy cho đưng... « Cậu ơi, Cậu! Tẻ ra chai dẫu Ba-Cô ruột to, vớ mông, thẳng dẫu, thẳng đươi, nên thật nhiều dẫu; mà dẫu thật tốt, nên rẻ lắm..... »

Các ông, các bà, đêm năm hay nghĩ vớ vẩn, hoặc mơ mộng chuyện này chuyện nọ, nhiều khi đêm một, hai giờ sáng thao thức chưa ngủ đưng, thì nên mua thuốc AN-THẦN THÔI-MIÊN của hiệu THAM-THIÊN-ĐƯỜNG mà đưng.

Nửa giờ trước khi đi ngủ, đưng một muồng ca-phê thuốc này thì cả đêm ngủ ngon, mai dậy khỏe khoan lăm.

Mỗi chai giá 0\$50
THAM-THIÊN-ĐƯỜNG
100 B⁴ Chauassieux - HAIPHONG

CHỈ CÂY NƠI MÌNH

(PHIÊU - LƯU VÀ XA - HỘI TIÊU-THUYẾT)
Tác giả: HECTOR MALOT
GIANG-HA dịch

Số 20
Chương thứ mười hai
(Tiếp theo)

Bấy giờ hai đứa nhỏ đi đến gần mấy cái nhà rải rác trên một vai đất trũng rộng cây te gậy ỏi. Lúc này là chính lúc con Bè-rin đi y nhất đến những chuyện mới thấy tại nghe ở đây là một cái làng mà nó đã lừng phen nghe nói đến.

la, nói:
« Cha chú là người uống rượu!
-- Đó là ít đó chỉ! nếu chỉ đi ngang qua đây nhằm cái ngày chửa nhựt mà họ vừa lãnh lương, thì càng thấy uống nhiều hơn nữa, có người đến gần tra thì không thể uống đưng nữa. »
Nhưng mấy cái nhà kia có cái này là đặc sắc: là đầu cù rạch, vung vè cho mấy cũng có vẻ sơn son tra-chuốt, ngoài cửa thì sơn thêi tuông như có ý để cho người ta ngỡ đến. Nhưng đó quỉ là một chỗ phòng cho thợ thuyền ở; vì bề trong quá lờ lẩn nên họ rảng trang sức bề ngoài cho dễ ngó. »
Con Rô-za-li vừa chỉ một cái nhà nhỏ nhỏ bằng gạch vừa nói:
« Ta đã đến rồi; ở phía sau cái sân có chỗ cho thợ thuê ở; cái nhà này là nhà bán hàng; còn trên gác lùn thứ nhất thời là phòng cho mấy người làm việc thuê. »
Tại chỗ hàng rào có một cái cửa bằng gỗ không thương với một miếng vượn có trông cây lể. Dừa vườn có một cái đường sỏi dẫn thủng đến nhà. Hai đứa nhỏ vừa đi

được mấy bước trên con đường sỏi ấy thì có một người đàn bà con trẻ chạy ra trước cửa nhà kêu:
« Mau đi con kia! Di Bich-quê-nhi ma bầy quỷ mới về đến, đi đi chứ! »
Con Rô-za-li ben nạt nhỏ với con Bè-rin:
« Đó là thâm tội đó, người khu chui lớn
Mấy nơi thâm gì đó?
Tôi nói rằng nên không có người không giúp cái đó này với tôi, thì bầy quỷ tới cũng chưa về tôi.
Mấy muốn nín còm không?
Còn muốn nói gì?
Một bà già nghe la nói am sòm chạy ra hỏi:
« Chớ rầy la gì hung vậy?
-- Thâm 24-nô-ti quả tội sao về trẻ đó bà a; nhưng cái đó kia nặng quá, báo tội đi mau sao đưng?
Thôi đưng, thôi đưng! con hãy đi cái đó xuống đó, rồi lại lấy dĩa đồ ăn bà nếu đờ cho con đó, mà ăn, nó hãy còn nóng. »
Con Rô-za-li vừa đi vừa nói với con Bè-rin:
« Chỉ hãy đưng chờ sẵn đó chờ

tốt, thì trở lại liền bầy quỷ, rồi chúng ta sẽ cùng nhau ăn, chỉ hãy đi mua bánh mì đi; người thợ bánh ở cái nhà kia mà phía tay trái nhé! mau đi đi. »
Con Bè-rin đi mua bánh về, thì thấy con Rô-za-li đã ngồi chờ trước một cái bàn ở dưới bóng cây lể, trên bàn đặt có sẵn hai đĩa thịt nấu với rau.
Con Rô-za-li mời:
« Chỉ hãy ngồi xuống ăn cái này.
Nhưng...
Không sao đâu! tôi có nói với bà tôi, bà cũng bằng lòng lắm. »
Con Bè-rin thấy vậy không dám chúi tư, ben ngồi xuống cùng ăn, con Rô-za-li nói tiếp:
« Tôi cũng đã có nơi về chuyện chi muốn xin ở vô. bà Phê-rân-xoa, bà tôi cũng bằng lòng. Vậy chi sẽ đưng hàm lăm ru cho bà tôi, tức là có chỗ ở. »
Con Rô-za-li vừa nói vừa lấy tay chỉ một cái nhà phen bằng đất trắc, nhưng bị cái nhà gạch kia che khuất chỉ thấy có một phần: má

cái phen trũng thủng đó cũng đủ chứng rằng cái nhà kia quá cũ nò, tồi tàn, và không biết tại sao con đưng vậy chưa vup.
« Trước kia bà nói tôi ở đó; nhưng sau ở vô mười ông Eché-mông đưng một môn tửn, ben cắt cái nhà bầy quỷ, ở đó chắc không đưng lể rẻ như trong nhà bà tôi, nhưng hạng thợ thuyền không lể ở sang như hạng người giàu có đưng! »
Xa đó một ít có một người tuổi đợ bốn mươi, nét mặt rẻ chính, bên áo gài kín ngực trước một cái bàn đưng chạm chỉ đợc một quyển sách.
Con Rô-za-li nói nhỏ với con Bè-rin:
« Đó là ông Ben-di đưng đợc kính « Lay-cha » đây. »
Rồi xẩy lại kêu người kia mà nói:
« Ông Ben-di, đây là một người con gái biết nói tiếng Anh. »
Ông kia cứ ngó trong sách, và nói một tiếng « A! » rồi một chớp môi ngó lại chỗ hai đứa nhỏ ngồi mà nói vài tiếng Anh. Con Bè-rin cũng trả lời lại bằng tiếng Anh.

Đoạn ông cứ việc đọc sách không nói thêm một câu gì nữa.
Hai đứa nhỏ ăn uống vữa xong thì có một chiếc xe ngựa đưng trước cửa ngó. Con Rô-za-li vừa đưng giấy vừa nói:
« Có lẽ là xe của ông Vũ-phần ».
Nhìn rõ một lát nó ben chạy lại mở ngó vừa nói:
« Chính ông đó rồi. »
Con Bè-rin thì cứ ngồi yên mồi chờ mà ngó.
Trong một cái xe ngựa bánh thấp có hai người ngồi, một người có trẻ cầm giầy cương ngựa và một ông già tóc bạc, gia nhân, đưng đôi mũ rạ, tuy ngồi trong xe nhưng có cái hình đưng cũng rất to lớn, người ấy chính là ông Vũ-phần Bá-đa-vinh.
Con Rô-za-li chạy lại gần xe, ông già kia liền hỏi:
« Ai đó?
-- Tôi, Rô-za-li đây.
-- Vậy mấy hãy nói với bà mẹ ra đây là bao. »
(Còn nữa)

NƯỚC MẮM BẮC-ĐẦU của HỘI ĐỒNG-LỆ THƯƠNG-CỤC QUẢNG-BÌNH

Gia bản 15 000/100 - Tổng cục ở Đông-Hồi - Bán buôn và bán lẻ

Thơ và tiểu học xin các ông cô gửi cho **M. TRẦN NHẬT-TÂN** Đông-Hồi

At 17 Nhứt-14 cùng em,
Yem 100 Bắc-Đầu lại xem cũ Kinh,
Đấy là của bà Quảng-Bình,
Còn ngon mồm ngọt có mình mới ta.

Mà thật, không có địa ngục bằng cửa bể Nhứt-14 tỉnh Quảng-Bình qui vị - ủa trời cho, vậy mà chúng tôi đặt trước tôi Nhứt-14 mà chế tạo nước tắm rất tinh khiết; theo các phong giáo gọi là **NƯỚC MẮM BẮC-ĐẦU**.

At an gói an an cuc, at an chả nem, tin chớ nhè người nhè mua ít nước tắm Bắc-Đầu vừa thơm vừa ngon.

Các người có chân hay
Đông-tế thương-cục

MM. Đình-Hy coi sóc các việc làm tại xưởng,
Lương-thị-Sâm caissier.
Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong ngoài.
Toàn hạt Bắc-kỳ, HẢI-CHỢ 79 Rue des Papiers Hanoi
Hải: THỤY-LONG Rue Gia-Lương Huế.

Điền lại nói rằng: Hiện nay Nguyễn-bái-Thần dời Diêm ở Long-châu, trong tay Nguyễn-bái-Thần có một đội binh mã rất tinh nhuệ đến 1000 người. Thần dời Diêm sang báo cáo tình hình chính trị và binh bị trong nước với mình để liệu xem đã có thể đem binh về được chưa. Điền lại nói rằng: Có một vai tướng Trung-hoa cũng sẵn lòng giúp đàng Cách-mệnh Việt-Nam ở lâu nữa.

(F. N. 7 mars)

có độ mười người vừa cái vừa linh khế đó.

Cho lập ra một ban Ủy viên đặc biệt chuyên về việc dự thềm những người bị bắt đó. Các Ủy viên hiện nay vẫn xét hỏi những người bị cáo trong một cái phòng (tại trại lính khổ xanh).

Hội đồng Đệ hình hiện nay đương xét xử ở Yên-bái, có lẽ đến hồi kỳ sẽ ra Kiến-an mà họp phiên tòa xét xử những án này.

(Dịch báo F. I.)

HAI DUONG

Gạo kém

Bước chân ra chốn tỉnh thành không có gì là biểu hiệu sự đói cả. Về đến thôn quê thì rất tai những tiếng gạo kém, thóc cao.

Mà thất 1 thóc gạo cứ một ngày một cao lên mãi: vụ chiêm năm ngoái, 2500 một gánh, tháng mười tới 3500, rồi dần dần đến nay 3570, chiều giá này thì gạo này giờ ngang với giá lúc nước lụt năm 1926-1927.

Gạo kém như thế dân nghèo biết làm sao mà sống nổi, chỉ rồi cũng không khỏi đem gạo mà bán cho mấy ông chủ đồn-điền.

Nhờ thôi!!

Người mua gạo lại cáo

NAM-KY VU (CON-SAN O NAM-KY SAIGON)

Theo như lời truyền-đơn rải khắp, tại những phủ viên công-sân đã sắp đặt một cuộc huyết chiến về ngày 1er Mars, trong cuộc huyết chiến ấy tất cả những người tây đều phải bị tàn sát.

Những truyền-đơn ấy lại khuyến tất cả bọn cảnh sát Annam nếu muốn khỏi tai và thù nên tỏ ra bất-dò trung lập mà đứng ngoài trò công việc của họ. Nhưng giấy tờ công-dụng và hăm dọa ấy bỏ tại nhà giấy tiếp Saigon bữa tối 24 Fevrier và gửi đi khắp cả Saigon, Chợ lớn và các tỉnh Nam-kỳ.

Hay tin này sẽ cảnh sát liền cho 60 lính cảnh sát Annam cả đêm đi tuần rảo trong thành phố Saigon. Nhưng không bắt được vài gì khả nghi.

Theo báo T. I. thì bữa chiều 28 Fevrier có đến ba trăm người cả Ta, cả Tàu tu-hội tại một vat đất trống gần châu thành Saigon mà số cảnh-sát không hay. Có một người thanh niên Annam và một người thanh-niên Tàu đứng lên diễn thuyết cổ động nhân-dân đánh đổ đế- quốc chủ nghĩa Âu-tây.

Số hiem-phóng có phải người đến

gác mấy nhà bán khi-giới ở Saigon. Người Tây vào mua khi-giới để để phòng đóng lăm. Lại có hai người Tây mua thuốc súng rồi ra bán lại cho người Annam; hai người Tây này đã bị bắt lập tức.

Bữa 1er mars lại có hai người Trung-kỳ bị bắt ở Saigon.

Ở Dakao, ba chục cu-ly và thợ thuyền Bắc-kỳ đã phải số Liêm-phóng bắt.

Căn-Thơ

Có nhiều thơ bực danh báo cho quan tỉnh Căn-thơ biết rằng đến ngày 3 Mars sẽ có những quân phiến-động đến đánh phá tỉnh-thành. Số cảnh sát lại cho hay rằng ngày 3 Mars có nhiều người coi bộ khá nghị đơng ó-tô rồ mồi trong châu thành.

Lập tức người ta đã tìm cách để phòng đề hộ vệ trước nhất là đàn bà và trẻ con người tây. Mười bà dầm và 12 đứa con tây đều chạy đến núp ở nhà Hàng tây. Tại nhà Hàng lại có nhiều bánh khách tây ở đó. Cả thấy đều dự bị súng đạn dao búa sẵn sàng.

Đến 10 giờ rưỡi có một lớp lính tập nài nịt súng, lưỡi lê, do một viên Cò số cảnh sát dẫn đến giúp sức dữ nhà Hàng.

Ngoài đường thì không có một người qua lại, chỉ có mấy lớp lính vất súng đi rón.

Gần cả đêm các ông tây phải thay phiên canh gác. Lính ba-trui chỉ bắt được hai người Tàu khá nghị.

Sáng ngày lại, cái giờ không hoãn đã qua, các bà các cháu mới lên ó-tô về nhà.

Qua ngày 4 Mars thì tất cả cu-ly làm tại nhà máy điện Căn-thơ đều phải bị bắt, vì số cảnh sát nghĩ rằng mấy người chủ động trong các việc rắc rối xảy ra đều ở trong các bọn thợ thuyền ấy. Mỗi người cu-ly đều phải giam riêng, và quan trên đương tra hỏi.

Hiện nay có lính tập và Sơn-dâm canh gác nhà máy điện.

Cuộc điều tra vẫn tiến - hành.

(Theo báo La Dépêche)

ĐAU-TIENG

Việc lồi thối ở sở cao su Dầu tiêng

Việc Phủ riêng vừa xong, nay lại đến việc Dầu tiêng.

Mới rồi 150 cu-ly ở làng số 14 trong số cao su Dầu tiêng đứng lên phản đối người Tây tên là L... ở sở cao su Phủ riêng vừa đời qua.

Sớm mai ngày thứ năm vừa rồi người tây ấy mới vừa ra số làm thì họ vác đồ khi cụ đương dùng mà đánh người Tây ấy, luôn cả cai, đội thợ kỹ nữa.

Người Tây hoảng chạy vào-kêu chủ, chủ sợ ra thì anh em họ đã kéo vào rưng rết, mãi đến chiều tối mới trở lại trại.

Chủ sở cũng hoảng kinh, sợ 5000 cu-ly khác cũng theo đầu 150 cu-ly kia thì nguy to ta, nên liền chạy qua cầu cầu sở Cảnh sát Dầu tiêng.

NHÀ-BÈ

Cu-ly hãng dầu lửa đình công

Mới được tin rằng những người cu-ly làm ở hãng dầu lửa (Cie Franco-asiatique des petroles Nhà-bè đều nghỉ làm việc cả hôm chiều thứ sáu vừa rồi.

Chưa rõ nguyên do bởi đâu.

(F. C. 5 mars)

GIA-ĐÌNH GIÁO-DỤC

NGUYỄN HÂN-VÂN CỦA QUẢ-BÀNG-VÂN (SỬ-BÌNH-TỬ địch)

CHƯƠNG THƠ MUỐI BA Thương và phạt (4 điều) (Tiếp theo)

3 - Tha thứ

Tha thứ, tức là tha tội mà không phạt, cách này thì rất khó, mà không có không được, vì trong sự trừng phạt mà có đều khoan nhân ấy để giải thoát cho những đứa trẻ làm quấy mà xuất ư vô tâm. Đều ấy số dĩ khó là vì trẻ con dễ hiểu lầm, thường sinh một mối hy vọng may được tha thứ đó, thành ra việc gì cũng làm mà việc gì cũng trông tha. Tha một việc thì việc gì nó cũng mong tha, tha một đứa thì đứa khác cũng mong tha, tha việc này cũng đưa này mà không tha việc kia cũng đưa kia, thì ra không công; sự không công mà nhân một lần tha thứ, sau lại việc gì cũng tha thì không còn gì là qui tắc gia đình nữa. Bằng sự mở mồi tha ra một lần đầu mà sau thành khó xử, nên cả việc gì cũng không tha thì đời với tội đáng tha, phải làm thế nào? Đàng tha thì tha, nhưng phải cần thận mà mình không chút gì có ý riêng mới được; còn việc không đàng tha thì đâu có ai xin, cũng không tha. Tha thứ là một việc không thường có nên phải có lý do như dưới đây:

- a. Trẻ con nhỏ chưa biết gì.
- b. Không phải có ý làm đều quấy đó.
- c. Bởi các thứ bệnh.
- d. Bình tĩnh hiền lành của thửa mà rủ phạm lần đầu.
- e. Có phạm đều quấy, người ta chưa biết mà tự thú trước.
- g. Hồi vai sợ y mà quên đi.
- h. Bởi người khác lừa phỉnh.
- i. Hiểu lầm.
- k. Phạm những đều không quan hệ.

CAM-TIEM

Cu-ly làm hung ở đồn điền Cam-tiêm

Hôm 7 Mars, ở sở đồn điền Cam-tiêm cu-ly có làm hung.

Hôm thứ tư 5 Mars, ông Neveu chủ ba sở đồn điền Suzannah, An-lóc, Cam-tiêm, đến sở Cam-tiêm, Cu-ly Bắc-kỳ làm trong sở, được tin ông đến định đứng trừu thì rủ nhau đến tiếp kiến ông để kêu nại việc gì đó. Một người cai trong sở, người Bình-dinh, không muốn cho cu-ly tiếp kiến ông Neveu, cần lại mà nói để đợi ông ấy đến chờ háy gờ không phải giờ đi kêu nại. Cu-ly bèn nhau xô lại, đống gậy đánh anh cai nọ. Anh cai bị thương nặng nơi đầu và nơi cánh tay bên tả. Cu-ly liền nhau đến phòng giấy ông chủ sở.

Báo tin cho Đồn Xuân-lộc. Ông có Diet và mấy người lính kéo đến, định bắt 5 người chủ động, song lính ít quá nên ông Diet tin đến đồn Biên-hòa để xin thêm lính. Chiều lính Biên-hòa đến thì chuyện đã êm. Năm người chủ động, toàn là người Nam-dinh đã bị bắt.

Nghệ đầu nay đã được bình tĩnh lại rồi.

(Theo L. D.)

l/ Vì ham vui làm lồi mà rồi phạm.

Mấy đứa trên đó, nếu quan hệ tự làm thuật của trẻ con thì không nên tha thứ. Phạm tha tội từ đứa con nhỏ không biết, cũng trong lúc mệt bệnh ra, bao nhiêu lần tha thì cha mẹ phải nói rõ cái lý do vì sao mà tha cho nó biết, nên khiến nó rõ là cái lòng dung thứ của cha mẹ, chớ không phải cha mẹ có ý làm ơn riêng. Trẻ con mà có chỗ lăm, thì giải cho rõ ràng, đừng nó biết đều dung thứ đó, ngày sau không tiện làm lại được, để ngăn cái lòng hy vọng làm quấy của chúng nó. Như tha đứa này mà có đứa khác thấy, cũng nói cho nó rõ.

4. - Ghi răn 20

Ở giữa khoảng phạt và tha thì có cách ghi răn này. Đều này là vì sự lợi của trẻ con, trừng phạt thì ra quá khắt, mà tha thứ trong thì không lấy gì răn nó về ngày sau mà khiến cho nó phục, nên có cách ghi răn này. Liếng là nói ghi đó để ngày sau phạt mà kỷ thực là tha thứ, nên lúc dung cách ghi răn đó thì báo nó răn:

Như trong một tháng hoặc nửa tháng mà không tái phạm nữa, thì sẽ tiêu cái điều ghi răn ấy, nếu như trong kỳ đó mà phạm lại thì nhập lại phạt cả hai đều mà không tha. Phạm ghi răn thì dùng quyển sổ, ghi ngày tháng nào, phạm những điều gì, báo p ạt thế nào, kỷ trong hạn bao nhiêu không phạm lại thì thu tiêu v. Ghi xong đưa cho đứa trẻ xem mà báo nó nhớ lấy trong hạn ấy mà nó biết sửa đời, đến kỳ mà cha mẹ có quên thì đứa trẻ có quyền được n. Lạc, đều đó cũng nên cho nó biết. Trong lúc ghi răn và thu tiêu, cha mẹ phải tỏ cái ý nghiêm trọng, thì trẻ con mới sinh lòng cảm giác; bằng không như vậy, làm như làm đều, thì đứa ghi răn đó chẳng có hiệu quả gì.

(Còn nữa)

SÁCH TẶNG

Bản báo có nhận tặng mấy quyển sách sau này:

- I Tam-tự-Kinh (I, II, III, IV) giá mỗi quyển 0\$10.
- II Giáo-mộng lớn, giá 0\$30.
- III Nhân-tướng, giá 0\$20.

(ba quyển này của ông Nguyễn-khắc-Hiếu soạn)

IV Premier manuel de la langue auxiliaire esperanto, (quyển này là sách dạy « Thế-giới-ngữ » in tại Paris. Ông Guerineau chủ sở Vô-tuyến-điện ở Vientiane có dạy Thế-giới-ngữ, ai cần học, cứ đến hỏi thế-lệ nơi ông Huỳnh-bá-Dương - Huế).

Xin có lời cảm ơn.

B. B.

VIỆC THÈ - GIỚI

A-ĐÔNG TRUNG HOA

Tình hình nội tranh Diêm-Hoa Sơn tiến quân chiếm Sơn - Đông

Tin ngày 3 Mars - Quân lính Sơn-Tây quyết nghị rằng trước giải quyết cuộc điện Sơn - Đông rồi sau hãy ba lệnh công kích Tô-châu. Hiện nay, quân chia làm 3 đường vào Sơn-Đông, Bộ Phó-Tác-Nghĩa từ Đồn-châu xuống nam; Tô-Vinh-Xương từ Đồn-danh sang Tô-Nam; còn quân thứ 3 từ Lăng-Hải sang Tô-Ninh. Ở phía tây tỉnh Sơn-Đông, đại chiến sắp phát sinh.

Trần - diêm - Nguyễn làm chủ tịch ở Sơn - Đông, thấy quân phần Tướng kéo áp đến, bèn điện cho Diêm nói mình sẽ giữ thái độ trung lập, người ta không phạm đến Trần thì Trần quyết không phạm đến ai.

Lưu Trần-Niên được lệnh Diêm báo tiến quân đến Giao - châu theo đường Giao-Tổ mà đến.

Chiến tranh ở Sơn-Đông

(Tin ngày 5 Mars)

Ở phía bắc Sơn-Đông đã có chiến tranh, quân Sơn-Đông theo Tân-Phổ mà đánh thì về Nam. Các huyện ở phía bắc sông Hoàng-Hà đều bị quân Diêm chiếm lấy cả. Tin ngày 6 Mars, nói rằng cả dãy Dương-Áp Bắc-Binh ở phía tây Sơn-Đông vào tay quân Diêm; các đội quân nhỏ đóng ở miền liên cận đều phần Trần-Tiền-Nguyên.

Phùng, Thạch, Hân

Quân Phùng, Thạch Hân-Tam và Hân-Puoc-Cư tập trung ở Qui-Đức, đợi Diêm giải quyết việc Sơn Đông xong sẽ tiến đánh Tô-châu.

Bộ Tổng-Triết-Nguyên (quang Phụng) hợp sức cùng quân của phái Cựu-Quốc ở Hồ-Bắc, công nhau đánh Tương-Dương và Pháo-Thành. Ở miền xung quanh Tương-Phan, có chiến tranh đờ dờ.

Quân đến giúp Trần-diêm-Nguyên

Tướng ba lữ đoàn của sư đoàn C3-Chau-bông cái một bộ phận đến Tô-Nam để giúp Trần chống cự với quân Sơn-Tây. Tướng điện cho Trương-học-Lương

Tướng ngày qua (3 Mars) điện cho Trương-Học-Lương, nhờ Trương khuyên Diêm thôi việc binh tranh, rút quân về; con bao nhiêu những việc lồi (thối) gì Tướng sẽ dùng lối « chính trị » ôn hòa mà bả giải. Trương-học-Lương đối với việc điều đình không có chút nhiệt thành gì; con Diêm thì không trả lời cho Tướng đến. Chiến tranh khó lòng mà tranh được.

Người Đức bán máy phát hơi độc cho người Tàu

Pekin. - Một người Đức bán cho người Tàu những máy phát hơi độc, trái, mù Chích phủ Nam-khích lại bán đem những máy ấy ra mà dùng trong các cuộc nội chiến. Nếu có nhiều người tỏ lòng phản đối việc ấy.

Hiêng về phòng thương mại Trung-ho, cũng có đến chất vấn Tổng lãnh sự Đức về việc này.

Công-Sứ Đức ở Bắc-kinh có nói trước rằng máy này sẽ bỏ cáo một bài nói về tình thế các quan có vẫn học đối với sự binh tranh của Trung-hoa, rằng hai bên Diêm và Trương đều có đúng cả - vẫn được

祥 興 永

VINH - BÀ-TINH - DONCHOI - HUÉ - TOURANE - FAIFOO

Thuốc của VINH-HUNG-TƯƠNG hầu cũng đã công nhận là tốt giá lại phải chăng.

Xin quý khách vui lòng chiếu-cổ cho mãi, mua và cổ-dộng giúp cho, cảm tạ vô cùng.

VINH-HUNG-TƯƠNG

Nº 176 Rue Sarraut - VINH

AI CÓ TRẺ EM MẮC PHẢI BỆNH HO NÊN CHÚ Ý ĐẾN

TIÊU-NHI CHỈ-KHÁI THUY

Thuốc nước này chuyên trị về trẻ con độ vài tháng cho tới 3, 4 tuổi, bất cứ mới ho, hay ho đã lâu, ho ra rãi, ra máu, đờm trắng, vàng, hoặc ho khan, dùng đến thuốc này, ho nặng đến đâu cũng liền thấy kiến hiệu ngay. Thật là một thứ thuốc cấp-cứu trẻ con thân thể yếu ớt trong khi hoạn nạn vậy.

mỗi lọ 0\$40

Bán được - phòng và các nơi đại - lý đều có sách thuốc miễn

ĐẠI - QUANG DUY-O'C - PHÒNG

46 B' Tông-độc-Phương CHOLON - 47 phố hàng đường HANOI

CÁC NGÀI ĐI XA HOẶC Ở NHÀ LÚC NÀO TRONG NGƯỜI CŨNG NÊN CÓ

DẦU ĐẠI-QUANG

Chuyên trị rức đầu, đau bụng, sốt nóng, sốt rét, ngã nước, đi rữa, nôn mửa, ngạt mũi, hắt hơi, ngồi tàu đấp xe, say sóng, say gió, ăn uống không tiêu, gặp bệnh thời-khí bất chát, lấy dầu này vừa uống vừa xoa. độ ít lâu thì sẽ khỏi ngay, thật là một thứ dầu rất hay không đâu bì kịp.

Nguyên giá mỗi lọ 0\$25

Hiện giờ bán giảm giá là 0\$20

